

Zdravljenje konj na tekmovanjih pod okriljem Konjeniške zveze Slovenije

V Sloveniji za zdravljenje konj načeloma veljajo pravila FEI, ki so dostopna na spletni strani FEI in tudi preko spletne strani KZS.

Glavni pravilniki FEI, ki urejajo področje zdravljenja konj in njihove dobrobiti so: splošni pravilnik (GR), veterinarski pravilnik (VR) in antidopinški pravilnik (EADCMR).

V Sloveniji se zaradi specifične situacije (prisotnost enega pooblaščenega veterinarja za zdravljenje konj na tekmovanju – pooblaščen veterinar tekmovanja) uporablja prirejene obrazce za zdravljenje konj na tekmovanjih kot sledi.

Zdravljenje s kontroliranimi substancami in podporno zdravljenje

1. Substance, ki so na FEI listi nedovoljenih substanc (EPSL) navedene kot Kontrolirane substance in jih konji dobivajo med ali pred tekmovanjem lahko imajo za posledico pozitivne najdbe pri analizi v skladu z EADCMRs.
2. Med potekom tekmovanja mora biti *pred aplikacijo substanc* zdravljenje in podporno zdravljenje zabeleženo na ustreznem veterinarskem obrazcu.
3. Zdravljenje ali podporno zdravljenje se lahko izvaja le s strani veterinarja, ki je pooblaščen za zdravljenje konj na tekmovanju z izjemo substanc, ki se jih aplicira oralno ali s pomočjo nebulizacije.
V urgentnih primerih, ko gre za vprašanje dobrobiti konj, se lahko izvede urgentna zdravljenja. Po takšni aplikaciji zdravila mora biti izpolnjen Veterinarski obrazec št. 1, ki mora biti v vsakem primeru izpolnjen preden konj zapusti mesto tekmovanja in preden je potekel čas tekmovanja.
4. Uporaba Kontroliranih substanc se lahko uporablja za zdravljenje med tekmovanjem samo v izjemnih primerih, skladno z VR, EADCMR in GR.
5. Uporaba substance z liste Prepovedanih substanc pred ali med tekmovanjem je vedno strogo prepovedana.
6. Med tekmovanjem ni dovoljena intra-artikularna aplikacija kateregakoli zdravila.
7. Zdravljenje, ki se izvaja pred tekmovanjem (npr. med transportom) je lahko avtorizirano retroaktivno z uporabo ustreznega veterinarskega obrazca (skladno z VR) s strani pooblaščenega veterinarja tekmovanja ob prihodu na tekmovanje.
8. V skladu s pravili delovanja (»FEI Code of Conduct«) mora pooblaščen veterinar tekmovanja vedno pred podpisom veterinarskega obrazca preveriti če lahko določeno zdravljenje vpliva na:
  - a. konjevo sposobnost za tekmovanje (»fitness to compete«)
  - b. poštenost tekmovanja
  - c. dobrobit konja in/ali atleta.
9. V kolikor je pooblaščen veterinar tekmovanja v dvomih glede uporabe določene substance, se mora posvetovati z FEI odobrenim veterinarjem KZS, ki je po telefonu dosegljiv v času tekmovanja.

Veterinarski obrazci

1. Med tekmovanji se uporablja veterinarske obrazce za avtorizacijo urgentnih zdravljenj, altrenogesta pri kobilah in drugih podpornih zdravljenj.
  - a. Veterinarski obrazec 1
Avtorizacija zdravljenja v nujnih primerih (omejeno je le na substance iz skupine nadzorovanih zdravil).
  - b. Veterinarski obrazec 2
Izjava o uporabi altrenogesta pri kobilah.
  - c. Veterinarski obrazec 3
Avtorizacija zdravljenja in podpornih zdravljenj, ki niso vključena v EPSL (rehidracijske tekočine in antibiotiki).
  - d. Veterinarski obrazec 4
Izjava o uporabi (dajanju) določenih substanc.
2. Vsi veterinarski obrazci so veljavni le za tisto tekmovanje, na katerem so izpolnjeni.
3. Z izjemo dovoljenih nebuliziranih (inhaliranih) ali oralno apliciranih substanc morajo biti vsa zdravljenja aplicirana v boksih za zdravljenje konj, razen če ni posebej drugače odobreno s strani pooblaščenega veterinarja tekmovanja, ki razloge za to opiše v veterinarskem poročilu.
4. Originalno izpolnjene in avtorizirane veterinarske obrazce skupaj z izpolnjenim veterinarskim poročilom mora uradni veterinar tekmovanja v 72 urah po zaključku tekmovanja poslati na Konjeniško zvezo Slovenije.
5. Dajanje substanc, ki so dovoljene na veterinarskih obrazcih, lahko na tekmovanju rutinsko nadzirajo stvardi ali druge uradne osebe.

Zdravljenje s substancami iz skupine nadzorovanih substanc

Veterinarski obrazec 1

1. Veterinarski obrazec 1 mora izpolniti pooblaščen veterinar tekmovanja. O zdravljenju se lahko posvetuje z FEI odobrenim veterinarjem KZS, ki je na dan tekmovanja dosegljiv po telefonu; če naj bi konj po zdravljenju nadaljeval tekmovanje, se mora obvezno posvetovati. V urgentni situaciji predhodno posvetovanje ni potrebno.
2. FEI odobreni veterinar KZS se mora glede prošnje za odobritev Veterinarskega obrazca 1 odločiti posamično od primera do primera na podlagi presoje stanja posameznega konja in učinkov zahtevanega zdravljenja na konjevo delovno sposobnost. Če se strinja z zahtevo, da konj nadaljuje tekmovanje, mora pojasniti sodniškemu zboru ali je konj sposoben nadaljnega tekmovanja.
3. Če se FEI odobreni veterinar KZS strinja s prošnjo na Veterinarskem obrazcu 1, je potrebno o tej zahtevi govoriti s predsednikom sodniškega zbora, ki odloči, če je zahtevi lahko ugodeno s podpisom Veterinarskega obrazca 1 in se odloči ali konj lahko tekmuje ali mora biti umaknjen iz tekmovanja.
4. Če je bil konj zdravljen s substanco iz skupine nadzorovanih substanc pred prihodom na tekmovanje, pooblaščen veterinar tekmovanja Veterinarski obrazec 1 potrdi retroaktivno.

5. Če je Veterinarski obrazec 1 potrjen retroaktivno, mora oseba, ki je izvajala zdravljenje izdati veterinarsko poročilo z opisom zdravstvenega razloga za zdravljenje in točen datum in čas zdravljenja.
6. Za konje, ki so uradno umaknjeni iz tekmovanja, mora biti izpolnjen Veterinarski obrazec 1, vendar obrazca ni treba podpisati predsedniku sodniškega zbora.
7. Kopije Veterinarskih obrazcev 1 morajo biti izročene:
  - a. odgovorni osebi
  - b. predsedniku sodniškega zbora
  - c. v 72 urah poslane na naslov Veterinarske komisije KZS.

Izjava o zdravljenju kobil z altrenogestom

Veterinarski obrazec 2

1. Uporaba altrenogesta (Regumate) je dovoljena samo pri kobilah, ki imajo motnje v obnašanju povezane s pojatvenim ciklusom.
2. Pogoji uporabe:
  - i. Zdravljenje, odmerek in trajanje zdravljenja morajo biti v skladu s priporočili proizvajalca zdravila.
  - ii. Veterinarski obrazec 2 mora biti izpolnjen s strani odgovorne osebe, ki daje altrenogest.
  - iii. Izpolnjen veterinarski obrazec 2 mora biti predložen pooblaščenemu veterinarju tekmovanja v potrditev in podpis ob prihodu na tekmovanje.

Podporno zdravljenje

Veterinarski obrazec 3

1. Veterinarski obrazec 3 mora biti pisno avtoriziran s strani pooblaščenega veterinarja tekmovanja pred dajanjem kakršnihkoli zdravil, ki niso na listi prepovedanih substanc.
2. Substanc, ki niso na listi prepovedanih substanc, se ne sme dajati izven določenega območja za zdravljenje, razen v posebnih izjemnih primerih in po potrditvi s strani pooblaščenega veterinarja tekmovanja. Taka potrditev je dovoljena le, če je bil Veterinarski obrazec 3 podpisan s strani pooblaščenega veterinarja tekmovanja in podpisana izjava »samo za dajanje v ....(lokacija)«.
3. Nebulizacija ali inhalacija je dovoljena samo za aplikacijo substanc, ki niso na listi prepovedanih substanc in se lahko izvaja v konjevem boksu ali v določenem boksu za zdravljenje.
4. Za rehidracijske tekočine / elektrolite se zahteva minimalna količina 10L i/v. Pooblaščen veterinar tekmovanja mora oceniti klimatske pogoje in stanje konja pred avtorizacijo.
  - i. Za eventing intravenske in nazogastrične tekočine ne smejo biti aplicirane v 12 urah pred štartom faze cross – country.

- ii. Za vzdržljivostno jahanje (endurance) intravenske in nazogastrične tekočine ne smejo biti aplicirane v 12 urah pred startom tekmovanja ali med katerokoli fazo tekmovanja.
5. Kisik je lahko apliciran samo preko inhalacijske cevke v eno nozdrv.
6. Vseh teh substanc se ne sme uporabljati med fazami v katerih konj tekmuje isti dan ali med počitkom pred veterinarskim pregledom na tekmovanjih vzdržljivostnega jahanja (endurance).

Substance, ki jih samostojno prijavimo

Veterinarski obrazec 4

1. Prijava je lahko podana s strani veterinarja, ki zdravi kateregakoli konja na tekmovanju s substancami, ki so na listi specifičnih samostojno prijavljenih substanc.
2. Samo veterinarji, ki so svojo prisotnost prijavili pooblaščenemu veterinarju tekmovanja, smejo izpolniti Veterinarski obrazec 4.
3. Takšnih substanc se ne sme uporabljati med fazami v katerih konj tekmuje isti dan ali med počitkom pred veterinarskim pregledom na tekmovanjih vzdržljivostnega jahanja (endurance).
4. Veterinarski obrazec 4 mora biti popolnoma izpolnjen in predložen pooblaščenemu veterinarju tekmovanja preden se aplicira kakršnakoli substanca.
5. Izpolnjen Veterinarski obrazec 4 mora biti na voljo na vpogled na zahtevo uradne osebe.
6. Substance, ki se jih aplicira z uporabo Veterinarskega obrazca 4, se lahko uporablja samo v boksih za zdravljenje.
7. Prijavljene substance, ki se jih lahko uporablja po pravilnem izpolnjenju Veterinarskega obrazca 4, so:
  - a. za podporo sklepov: aminoglikani (npr. Adequan), pentosan polifosfat (npr. Pentosan), hialuronska kislina,
  - b. injekcijski vitamini,
  - c. amino kisline
  - d. injecijska homeopatska zdravila: Traumeel, Zeel.

Označena mesta za zdravljenje

1. Vsako avtorizirano zdravljenje z uporabo Veterinarskega obrazca 1, 3 ali 4 se mora izvajati znotraj označenega območja za zdravljenje. Izjeme so dovoljene le s predhodnim strinjanjem s pooblaščenim veterinarjem tekmovanja (na primer za tekočinsko zdravljenje) ali če gre za jasno urgentno situacijo. Te omejitve ne veljajo za ne-prepovedane substance, ki se jih aplicira z nebulizacijo (inhalacijo) ali oralno.
2. Ob vsakem času mora pooblaščen veterinar tekmovanja, ki zdravi konja, imeti pri sebi na vpogled avtoriziran veterinarski obrazec za zdravljenje.
3. Katerokoli drugo osebo, razen pooblaščenega veterinarja tekmovanja, ki poseduje brizge, igle ali prepovedane substance, se prijavi sodniškemu zboru in skladno sankcionira. Katerikoli

konj, ki je prisoten v bližini osebe, ki poseduje stvari opisane zgoraj ali mu je ta oseba odgovorna oseba, mora biti podvržen antidopinškemu testiranju. Stroške krije oseba, pri kateri so bile najdene brizge, igle ali prepovedane substance.

Druga zdravljenja

1. Uporaba drugih terapij za konje na tekmovanjih je dovoljena, če te terapije izvaja ustrezno kvalificirana in prijavljena oseba, kot je opredeljeno v Veterinarskem pravilniku in zdravljenje ne vključuje uporabe prepovedanih substanc.
2. Zdravljenje s pnevmatskimi žarki (Shock wave, ESWT) ni dovoljeno med tekmovanjem niti 5 dni pred začetkom tekmovanja.
3. Krio – terapija ni dovoljena med tekmovanjem niti 5 dni pred začetkom tekmovanja.
4. Hlajenje z ledom ali vodo je dovoljeno, če temperatura ni nižja od 0°C.
5. Hlajenje z napravami za hlajenje, ki lahko hladijo pod 0°C ni dovoljeno, razen če prijavljeni veterinar tekmovanja napravo lahko izključi za nižje temperature.
6. Uporaba opreme, ki ne zahteva specifične odobritve, kot so grelne ali magnetne blazine, se izvaja v hlevih in se rutinsko kontrolira s strani stewardov.

Prepovedane metode

Konjem ni dovoljeno tekmovati:

- a. po traheotomiji,
- b. če je prisotna hipersenzitivnost ali hiposenzitivnost (vključno z nevrektomijo) okončin,
- c. po genskem doppingu.

